

DZIEŃ BYDGOSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dziś: 12 str. numer liczy	Kaduktor przyjmuje odpłatnie od godz. 10-12 w poł.	Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza	Konto czekowe P. K. O. Nr. 205 102	Cena numeru w Bydgoszczy gr 20 i na prowincji
	Kopisów Redakcja nie zwraca	Redakcja i Administracja: Mostowa 6, Tel. 22-18	Tel. Redakcji dzienny 22-18 nocy 16-80	

Rok III. Bydgoszcz, niedziela 29 maja 1932 Nr. 121

Gdańsk na widowni europejskiej

Alarmujące głosy prasy francuskiej i ich echa w Berlinie

Genewskie kółka polityczne śledzą z wzrastającym zaniepokojeniem rozwój wypadków w Gdańsku. Rewelacje prasy francuskiej, w szczególności artykuł paryskiego „Le Matin”, demaskujący plany Reichswehry w stosunku do Gdańska i ich związek z niemiecką akcją w dziedzinie rozbrojenia, wywołał tu a także w kręgach konferencji rozbrojeniowej duże wrażenie. W związku z tem, w dalszym ciągu bardzo aktualny jest artykuł „La Suisse”, który świadczy, iż bezczynność organów Ligi Narodów wobec wzrastającego niebezpieczeństwa dla pokoju, wynikającego z działalności hitlerowców w Gdańsku budzi w opinii publicznej i w genewskich kręgach politycznych zdziwienie i niepokój.

Berlin, (PAT). Rewelacje „Matina” o niebezpieczeństwie groźnych komplikacji wojennych wskutek machinacji kół nacjonalistycznych w Gdańsku i Prusach Wschodnich, wywołują w prasie niemieckiej ostre zastrzeżenia.

Ciekawą jednak ilustracją do tych zastrzeżeń, jest alarmujący artykuł, ogłoszony przez „Berliner Börsen Ztg.” p. t. „Napowrót do Rzeszy”. Przyłączenie Gdańska do Niemiec jest obowiązkiem Ligi Narodów (II) Artykuł przytacza znane inwektywy Niemiec o rzekomym zagrożeniu Gdańska przez Polskę i oświadcza: „Gdańsk sam nie może się obronić przed niebezpieczeństwem (!) polskiem i zdany jest na pomoc Rzeszy. Po stworzeniu portu w Gdyni, znikła jedyna podstawa odłączenia Gdańska od Niemiec. Niebezpieczeństwo, zagrażające pokojowi światowemu, może być zlikwidowane tylko drogą przyłączenia z powrotem Gdańska do Niemiec (!) Obowiązkiem Niemiec jest domagać się tego w ramach ogólnych rewizji obecnych granic wschodnich, poparcie zaś tego żądania jest obowiązkiem wszystkich tych państw, które stworzyły Ligę Narodów, dla utrzymania pokoju światowego i rewizji traktatów niemożliwych do utrzymania.

Paryż, (PAT). W artykule, zatytułowanym „Niemcy i Polska” „Journal des Debats” pisze: Niewiemy czy Niemcy mają na widoku konflikt zbrojny, który niebawem nastąpi. Mamy jednak prawo twierdzić, że czynią wszystko co jest w ich mocy, aby go wywołać. Istnieją pewni ludzie, którzy pragną rozbrojenia Francji

oraz równoczesnego wzmocnienia Niemiec, rządzonego przez gen. von Schleichera i Hitlera. Autor zapytuje czy nie znajdzie się ani jeden głos, aby udzielić Niemcom z powagą koniecznej przestrogi. Akcja niemiecka prowadzona na granicy Polski może doprowadzić jedynie do katastrofy.

Paryż, (PAT). W artykule wstępnym, zatytułowanym: „Agitacja niemiecka a Gdańsk” „Le Temps” pisze: „Prowokująca postawa najbardziej aktywnych żywiołów hitlerowskich, którzy wybrali Gdańsk na centralę swej działalności, karygodna pobłażliwość Władz Wolnego miasta wo-

bec hitlerowców, systematyczne podżeganie przeciwko Polsce, rozdmuchiwanie trudności cłowych, omawianie nowych warunków gospodarczych, jakie stworzył rozwój portu w Gdyni dla życia gospodarczego Gdańska, podburzające przemówienia, wygłaszane w Niemczech przez najwybitniejszych mężów stanu — wszystko to wywołuje niepokój, który należy jak najprędzej rozproszyć, o ile nie chce się dopuścić do niebezpiecznych dla pokoju europejskiego komplikacji. Taktyka Niemców dąży do utrzymania tam otwar-

Bandy komunistów plądrują sklepy w Niemczech

Krwawe starcia z policją

Berlin, 29. 5. (PAT). Wiadomości o wielkich rozruchach na prowincji w Niemczech napływają w dalszym ciągu. W Wuppertal jak i w Dortmundzie spławowano sklepy z żywnością. W dzielnicy robotniczej policja dokonywała obław w poszukiwaniu broni, przyczem oddano szereg salw do okien domów. Jedna osoba została zabita, kilka zostało rannych. Demonstranci atakowali samochody policyjne, psując maszyny. Wczoraj w Wuppertalu komunisty rozpoczęli wielką

agitację za rozbiciem sklepów żywnościowych. Policja musiała zarządzić ostre pogotowie i wypuścić na miasto patroly na samochodach pancernych.

W ciągu ubiegłych dwóch dni aresztowano 416 osób.

Podobne zaburzenia miały miejsce w całym nadreńskim okręgu przemysłowym. W Kolonii trzech demonstrantów zostało poranionych. W Düsseldorfie spławowano 20 sklepów żywnościowych.

Lotnik polski w drodze z Ameryki do Europy

Linden (New Jersey) Lotnik polski Stanisław Hausner wystartował wczoraj do Europy na jednopłatowcu, zaopatrzony w motor o sile 220 koni. Posiada on zapas benzyny w ilości 25 hektolitrow. Jak in-

formują, lotnik kieruje się na Londyn, względnie Paryż, jednakże można się spodziewać, że **BĘDZIE ON PRÓBOWAŁ DOTRZEĆ DO WARSZAWY**, ponieważ rodzice jego zamieszkują w Polsce.

„Złoto i krew“

Hitlerowiec o „świętych prawach” Niemiec do Pomorza

Królewiec (PAT). Prawa ręka i doradca Hitlera w sprawach polityki zagranicznej Otto Bengert wydał książkę pod tytułem „Złoto i krew”. W książce tej autor przedstawia cele niemieckiej polityki zagranicznej w sposób następujący: Wstępując w ślady krzyżaków, prawdziwi narodowi politycy Niemiec zamienią z po-

wrotem młot na miecz, aby zdobyć ziemię dla pluga germanizmu. Nieubłagana konieczność wkłada obecnie podobnie jak niegdyś naszemu narodowi miecz do ręki. Olbrzymie obszary wschodu muszą stać się własnością naszego narodu. Walka o wolność i chleb jest wojną, prowadzoną przez Niemcy mieczem o świętą ziemię.

Katastrofa kolejowa w porcie gdynińskim

Zderzenie dwóch pociągów towarowych — 5 wagonów zdruzgotanych

W piątek o godz. 5 popoł. w porcie gdynińskim wydarzyła się poważna katastrofa kolejowa, która wyrządziła znaczne szkody materialne, nie pociągając na szczęście za sobą wypadku w ludziach.

Miejsce, gdzie nastąpiło zderzenie pociągów, znajduje się w odległości zaledwie kilkudziesięciu metrów od głównego przejazdu kolejowego, przecinającego szeregiem torów ul. Portową przed gmachem Urzędu Morskiego. W miejscu tem natężenie ruchu towarowego jest największe, a manewrujące pociągi są istną plagą dla publiczności, która często po kilkanaście minut czekać musi na zwolnienie się przejazdu.

Przebieg katastrofy był następujący: Od strony portu zdążał w kierunku zachodnim, t. j. do stacji kolejowej, próżny pociąg towa-

rowy, w przeciwnym kierunku zaś toczył się długi sznur wagonów z węglem, rozpedzonych poprzednio przez lokomotywę, która następnie od wagonów się odłączyła. Na skrzyżowaniu szyn idące silną rozpęd wagon z węglem uderzały z boku przejeżdżający próżny pociąg. Mimo niewielkiej stosunkowo szybkości skutek zderzenia był nieoczekiwanie poważny. Próżne wagony wskutek potężnego ciosu w sam środek pociągu wyskoczyły z szyn i zbiły się w siebie, łamiąc nie tylko drewniane, lecz i żelazne części. Niedosć na tem — lokomotywa i następne 3 wagony oderwały się od reszty pociągów i potoczyły się dalej jeszcze o około 100 metrów.

Wagony te uległy również wykośnieniu, w chwili zderzenia, i tocząc się po nasypie, zaczęły miażdżyć po drodze zwrotnicę kolejowe

i podkłady, zarywając się głęboko w piasek i powodując znaczne uszkodzenie toru. Dopiero gdy jeden z wagonów zacerpił o słup latarni elektrycznej i wywrócił go, maszynista zatrzymał lokomotywę. W międzyczasie jednak wykośnione wagony uległy również zdruzgotaniu.

Zniszczeniu uległo 5 wagonów towarowych, kilka dalszych zostało uszkodzonych. Dalej został uszkodzony tor kolejowy na przestrzeni około 100 metrów. Pozatem zdruzgotanych zostało 8 zwrotnic i 1 słup latarni elektrycznej.

Pociąg węglowy, który był powodem katastrofy, wyszedł prawie bez uszkodzenia za wyjątkiem ostatnich wagonów, które uległy częściowemu zgnieceniu.

Walne zebranie Instytutu Bałtyckiego

W ub. sobotę, dnia 28 maja odbyło się w lokalu Instytutu Bałtyckiego walne zebranie członków Instytutu Bałtyckiego.

Po zagajeniu przez prezesa Zarządu p. starosty krajowego Łąckiego wybrano marszałkiem zebrania p. komandora Korytowskiego. Sprawozdanie zarządu złożył p. Starosta Krajowy Łącki, sprawozdanie Dyrekcji p. dyr. dr. Borowik.

Na wniosek członka Komisji rewizyjnej p. dr. Kolanowskiego udzielono zarządowi jednoomyślnie absolutorjum, poczem wybrano Kuratorjum i Zarząd.

W skład zarządu weszli pp. Wincenty Łącki — Pomorski Starosta Krajowy jako prezes, ks. prałat Alfons Mańkowski, prezes Towarzystwa Naukowego — wiceprezes, dr. Otton Steinborn, b. senator — skarbnik, dr. Michał Pollak, Kurator Okręgu Szkolnego — sekretarz, dr. Feliks Hilchen, dyr. Departamentu Morskiego i Mieczysław Korzeniowski, dyr. Związku Obrony Kresów Zachodnich jako członkowie.

Do Kuratorjum wybrani zostali p. Wojewoda Pomorski Stefan Kirtklis, ks. dr. Stanisław Okoniewski — Biskup Chełmiński, p. Aleksander Osiński, generał dywizji, p. Józef Kożuchowski, wiceminister Przem. i Handlu p. Bernard Chrzanowski, b. Kurator Okręgu Szkolnego.

Ambasador Willys opuszcza Polskę

Warszawa, 29. 5. (T. wł.) Ambasador Stanów Zjednoczonych Willys złożył wczoraj wizyty pożegnalne p. min. spr. zagr. Zaleskiemu, nuncjuszowi apostołskiemu Msgr. Maggi i p. wiceministrowi Bekowi.

Ambasador Willys opuszcza Warszawę w nadchodzący poniedziałek.

Polska flota handlowa bogatsza o 1 statek

W stożni Helsinger spuszczonej został na wodę nowy statek „Lwów” własność Polsko-Brytyjskiego Tow. Okrętowego w Gdyni. Jest to 6-y statek tego towarzystwa oddany do użytku. Ładowność tego statku wynosi 1900 ton, szybkość — do 13½ mil morskich na godzinę.

„Lwów” wyposażony jest w nowoczesne urządzenia chłodnicze do przewozu ładunków łatwo psujących się, jak jaja, masło, szynki i bekony. Ponadto statek posiada sześć kabin komfortowych na 12 osób.

Politechnika lwowska znów otwarta

Lwów, (PAT). Senat politechniki komunikuje, że rektor zarządził wznowienie wykładów w poniedziałek, dnia 30 bm.

Rekord w wywozie złota z Ameryki

Nowy Jork, (PAT). Eksport złota w ostatnim tygodniu osiągnął 73 milionów dolarów, co jest rekordem tegorocznym. Dalszych 30 milionów dolarów zostało wywiezionych w ostatnich 2 dniach do Europy głównie do Francji.

Mistrzostwa tenisowe Warszawy

Warszawa, (PAT). W sobotę odbyły się w Warszawie półfinałowe zawody o mistrzostwo Warszawy w tenisie. Największe zainteresowanie wywołał finałowy mecz pomiędzy Niemką Horn i mistrzynią Polski Jędrzejowską. Polka nieistety była niedysponowana i spotkanie przegrała w trzech setach 7:5, 4:6 6:2. Niemka w ten sposób zdobyła mistrzostwo Warszawy.

Sny o złotej erze ludzkości Herriot o Stanach Zjednoczonych Europy

Na podstawie relacji „Central Europäischer Pressedienst” zamieszcza jedno z pism poniżej interesujące wynurzenie Herriota na temat „PanEuropy”. Warto, czytając je, zapamiętać oświadczenie tego męża stanu, który niedawno skarżył się że „przemocą wypycha mu się nieraz w usta”, słowa, których nigdy nie wypowiedział.

„Europa musi sobie pomóc. Porozumienie jest konieczne potrzebne — mówi Herriot.

Moja wiara w możliwość stworzenia Stanów Zjednoczonych Europy trwa niezmienną. Jeżeli Stany Zjednoczone Ameryki były możliwe, to można myśleć także o Stanach Zjednoczonych Europy, oczywiście odpowiednio dopasowanych.

Nikt nie widzi w Ameryce w Stanach Zjednoczonych Europy takiej organizacji, która mogłaby przeciwstawić się Stanom Zjednoczonym Ameryki. Wielcy politycy, jak Kellogg, lub Borah, po kilkakroć jasno sprzecywali, że St. Zjednoczone Ameryki ucieszyłyby się gdyby ekonomiczne stosunki starego świata mogły być ustabilizowane przez stworzenie europejskiej unii. Rewolucja bolszewicka będzie się jednak rozwijała w tym kierunku, w jakim rozwijała się przed wiekiem rewolucja francuska. Sowiety będą wnet zmuszone uwzględnić własność prywatną. W ten sposób potęga sowiecka automatycznie zakończy się. Bolszewizm nie zostanie pogrążony przez jakiś akt przemocy, umrze śmiercią naturalną. Jeżeli to się już raz stanie, wówczas nie nie stanie na przeszkodzie, ażeby Rosja połączyła się na nowo skutecznie z Europą. W tym zjednoczeniu wszystkie państwa winny zachować pełną swoją suwerenność. Muszą być tylko w jednym kierunku związane — a mianowicie w tym zdaniu, ażeby współdziałały pod względem ekonomicznym z innymi państwami europejskimi.

Pierwszym i najważniejszym wynikiem byłoby zmniejszenie zbrojeń, które spowoduje podniesienie socjalnego dobrobytu.

Powstałaby nowa „złota epoka”, w której wszyscy europejczy, poczynając od drwala w szkockich lasach aż do rolników w dolinie naddunajskiej, mogliby się rozwijać i żyć. Chcę w dalszym ciągu śnić ten sen, zamienić go w rzeczywistość, o ile starczy mi sił.

Zagadnienie jest poważne, a przecież jest stem przekonany, że rozwiązanie także tego pytania jest możliwe przy wzajemnej dobrej woli i porozumieniu.

Skoro tylko zostanie usunięty ekonomiczny nacisk, to lżej będzie rozwiązać także zagadnienia polityczne. Bieda różni między sobą. Dobrobyt ofiaruje wszelkiego rodzaju drogi i wyjścia do zrównania napięć i wygładzenia chropowatości.“

Spadek eksportu

Z cyfr handlu zagranicznego Polski i kilku innych krajów w I kwartale r. b. wynika, że w porównaniu z tym samym okresem r. ub. spadek wywozu z Polski (o 36,34 proc.) był mniejszy; sam, co spadek wywozu z Szwajcarii (o 36,3 proc.), Holandji (o 36,7 proc.) i Francji (o 36,9 proc.). Stosunkowo największym zmniejszeniu uległ wywóz z Czechosłowacji (o 41 proc.), a najmniejszem wywóz z Niemiec (o 29 proc.).

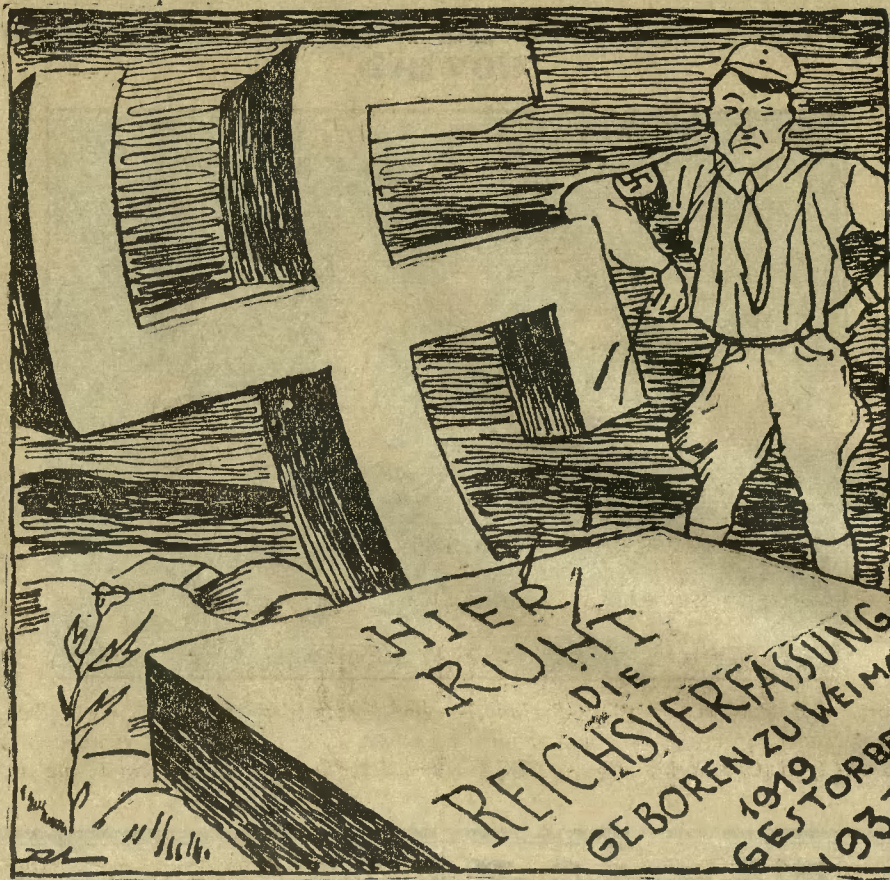
Jak widzimy, przyszedł premier francuski — jak sam powiada — swój sen... o złotej erze świata „i kiedy to bolszewizm „sam z siebie” umrze na uwiad starczy, a Niemcy przestaną łapczywą pięść wyciągać po zrabowane obگیś ziemie...“

A może w sennym marzeniu pana Herriota — polska, jak romantyczna „gąska” czy nawniutka „pensjonarka” złoży na ołtarzu PanEuropy dla „złotej ery narodów” ofiarę z Pomorza i Wielkopolski dla Niemców, z Warszawy dla odbolszewizowanej Rosji, ze

Lwowa dla Młodej Ukrainy i może wogóle „zlikwiduje się”, aby nic nie męciło miłości na rodów, zwłaszcza tak zaprzyjaźnionych ze sobą, jak Niemcy i Rosja.

Senne marzenia bywają zwykle biegunowo sprzeczne z szarą rzeczywistością życia. Niebezpiecznym jest, gdy zwłaszcza mężowie stanu oddają się im z lubością, zamiast patrzeć trzeźwo, rachować precyzyjnie i dokładnie z właściwych przesłanek wyciągają logiczne wnioski, które byłyby wskaźnikami dla realnych czynów i pociągnięć politycznych...“

Z teki karykaturzysty



Projekt nagrobka dla konstytucji wejmarskiej

Jak opozycja szkodzi Polsce zagranicą Rewelacje „Populaire” o działalności polskiej opozycji

Znana konferencja prezydenta Lebruna z premierem Tardien, ministrem Flandinem i prezesem Herriotem, w toku której premier Tardien rozpoczął przekazywanie czynności swoich najbardziej prawdopodobnemu swemu następcy na stanowisku szefa rządu francuskiego Herriotowi — prasa francuska doniosła o prowadzonych jakoby przez rząd polski we Francji rokowańach o pożyczkę.

Wiadomość ta powstała bądź na tle nieporozumienia, bądź też na tle niedostatecznego poinformowania prasy francuskiej.

Rząd polski — jesteśmy upoważnieni do stwierdzenia tego — nie pertraktował o żadną pożyczkę we Francji, a jedynie Polsko-Francuskie Towarzystwo Kolejowe prowadzi pertraktacje o sposób zrealizowania należnej mu

II-ej transzy pożyczki na finansowanie budowy linii kolejowej Górnego Śląsk — Gdynia. O pożyczce dla Polski niema w tej chwili wogóle mowy, a urzędowy P. A. T. rozesłał prasie zagranicznej sprostowanie, w którym stwierdza, że szerzenie podobnych informacji przy jednoczesnym podkreślanu trudności finansowych, zagrażających Polsce w braku tej pożyczki ma na celu szkodaenie Polsce, której sytuacja finansowa nie budzi żadnych obaw. Prasa francuska zamieściła informację PAT-a i całą sprawę możnaby uważać za zakończoną, gdyby nie fakt wręcz nieprawdopodobny, który wyszedł na jaw dzięki niedyskrecji socjalistycznego dziennika paryskiego „Le Populaire”.

„Le Populaire” w numerze ostatnim zajął

Dobrana rodzinka plotkarska Na marginesie kłamliwej napastki „Naprzodu”

Krakowski „Naprzód” umieścił przed kilku dniami notatkę, w której doniósł jakoby wiceminister skarbu p. Stefan Starzyński po brał z kasy przedsiębiorstwa państwowego „Polmin” jakąś niesłychaną sumę pieniężną tytułem gratyfikacji.

Wiadomość ta jest złośliwym wymysłem, dowodzącym, jak mało przebiera „Naprzód” w środkach, poszukując sposobów zohydzenia wysokich urzędników państwowych w opinii publicznej.

1) p. wiceminister Starzyński ustąpił ze stanowiska prezesa rady administracyjnej „Polminu” nie „w tych dniach” jak to podaje „Naprzód” lecz z końcem 1930 roku, a to w związku z uzyskaniem przez niego mandatu poselskiego;

3) w czasie pełnienia obowiązków w radzie administracyjnej „Polminu” otrzymał za te czynności analogicznie, jak i inni członkowie tejże rady określone wynagrodzenie.

Tego sprostowania kłamliwej i napastliwej notatki socjalistycznego pisma nie zamieściła dotąd prasa opozycyjna; natomiast organy prasowe stronnictwa narodowego mimo powyższego sprostowania przedrukowały w całości napastę „Naprzodu” zaopatrując kłamliwe niedorzeczności tego organu we własne napastliwe „komentarze”.

Ciekawe, czy organ pomorski stronnictwa narodowego, które w ostatnim numerze przedrukował napastę „Naprzodu” na p. wiceministra Starzyńskiego, zamieści wyjaśnienie Ministerstwa Przemysłu i Handlu?

Bo dotąd, jakby specjalnie celowo pominięto je milczeniem.

Zmiany w armji

Dotychczasowy dowódca 16-ej dywizji piechoty gen. bryg. Włodzimierz Rachmistrz przeniesiony został w stan spoczynku, a dowództwo 16-ej dywizji piechoty obejmuje — jak już donosiliśmy — płk. Kazimierz Sawicki, dotychczasowy dowódca piechoty dywizyjnej 29-ej dywizji piechoty w Grodnie i były dowódca 36-go pułku Legji Akademickiej w Warszawie.

W najbliższym czasie przeniesiony zostanie w stan spoczynku z powodu przekroczenia granicy wieku gen. dyw. Jan Romer.

Hitler wrogiem Rzymu

Czule słowa „Germanji” dla hitlerowców gdańskich

„Germanja” zamieszcza niezmiernie znamienny artykuł, smutno świadczący o nastawieniu partyjnym tego pisma: — „Polska kontynuuje — czytamy tam — w Gdańsku próby gospodarczego kneblowania, a wieści o polskim zamachu na Wolne Miasto nie milkną. Prusy Wschodnie czują się w swoim jakby wyspiarskiem położeniu osamotnione i opuszczone...”

Aczkolwiek przyzwyczajeni jesteśmy do podobnego tonu prasy niemieckiej, nie możemy się powstrzymać od wyrażenia zdziwienia, że „Germania”, organ katolickiego centrum, w momencie, gdy sprawa ostatnich alarmów na temat Gdańska okazała się wyrafinowanym manewrem hitlerowskim, podtrzymuje nadal jeszcze tym manewrem wywołane nastroje wbrew tak jednolitemu stanowisku niemieckich władz kościelnych wobec hitleryzmu. Ruch ten został, jak wiadomo, wyraźnie

przez cały episkopat niemiecki potępiony jako sprzeczny z zasadami wiary katolickiej. Ostatnio zaś, jak o tem już donosiliśmy, przyłączył się do tego stanowiska niemieckich biskupów również biskup gdański, ks. O’ Rourke.

Ten „kurs na Hitlera” tem więcej nie licuje z „ideowością” „Germanji”, że o temże bożyszczu Niemiec np. pastor Kuptsch — Riesenburg wygłosił w czasie kampanji wyborczej tego rodzaju jasne przemówienie, zamieszczone we wschodnio-pruskiej „Weichselzeitung” (nr. 60):

„Tyłko z kryzysu narodu niemieckiego zrodził się kryzys światowy. Świadomie niszczy się duszę narodu niemieckiego, odbiera mu się wiarę w Boga i pcha w objęcia bolszewizmu. Jest to cel Rzymu (!!) Dlatego Rzym nienawidzi Hitlera i kocha Hindenburga, pro-

testanta. Kto posiada wiarę ewangelicką, nie może wybierać Hindenburga, ponieważ system jego zmierza do wydania nas Rzymowi. Kto rozkazy otrzymuje z Rzymu, nie ma czego szukać w Niemczech! Jeśli Niemcy mają być ocalone, musimy iść za Hitlerem... W Niemczech wszystko musi być niemieckie, a więc i Kościół (!!)

My, socjaliści narodowi, jesteśmy jedynymi, którzy bez obawy przyznają się do swego (?) Boga. Nie jest prawdą, jakoby Adolf Hitler, dlatego że jest katolikiem, kłócił Rzym. On nas od Rzymu uwolni. Przyszłość całego świata zależy od naszego ruchu!”

Krzewiciele takiej obłudy i takiego obłędu kto wie, czy nie poczuja w niedalekiej przyszłości na swych karkach, co znaczy ideologia Hitlera, granicząca już dziś o włos z bolszewizmem.

się w artykule wstępnym pogłoskami na temat rokowań pożyczkowych polsko-francuskich i wypowiadając się przeciwko udzieleniu Polsce pożyczki napisał:

„...przedstawiciele polskich partij politycznych uprzedzieli nas, że Polska, wywołona z obecnego regime'u nie uzna długów poczynionych za czasów dyktatury. Prosilili oni Francję, żeby nie przedłużała agonji obecnego regime'u przez udzielanie nowej pożyczki”.

„Le Populaire” jest urzędowym organem francuskiej partji socjalistów sfederowanych i jednym z głównych organów II Międzynarodówki. Stronnictwa polskiej opozycji lewicowej przyznawały się niejednokrotnie do utrzymywania bliskich stosunków z ludźmi stojącymi na czele „Le Populaire”, ale... nie przyznawały się do szkodaenia interesom Polski zagranicą, a nawet — przeciwnie — w toku „procesu brzeskiego” oskarżeni i świadkowie obrony zaprzeczyli z całą stanowczością, jakoby mieli oddziaływać szkodliwie dla interesów państwa, poszukując interwencji obcych i szerząc zagranicą opinie najbardziej dla Polski nieprzychylnie. Dziennik socjalistyczny francuski „wsypał” swoich towarzyszyw polskich. Okazuje się, że interwencje były, interwencje są i to interwencje, idące ściśle w myśl uchwał... krakowskiego kongresu Centrolewu, powziętych w 1930 roku.

Trzeba sobie przypomnieć, że na kongresie krakowskim przyjęto uchwały, mówiące najzupełniej to samo, o czym obecnie „uprzedzaliśmy” przedstawiciele polskich partij politycznych — jak pisze „Le Populaire”.

Niedyskrecja dziennika francuskiego ujawnia, że szkodliwe poczynania naszej opozycji zagranicą trwają nadal.

■ **Obudzmy się i łączmy**
Legjon Młodych
Okręg Pomorski ■

Między zdrowiem a chorobą

Wpływ czynnika psychicznego

Znany lekarz i higienista prof. W. His wypowiedział się niezwykle szczerze o możliwościach medycyny współczesnej.

Jak stwierdza prof. His, cywilizacja współczesna zarówno szkodzi, jak przynosi korzyści zdrowiu i organizmowi ludzkiemu. Jej oddziaływanie sprawia, że dzisiaj jest niesłychanie rozpowszechniony stan **pośredni między zdrowiem a chorobą**, który znajduje swój wyraz w wyczerpaniu organicznym, w rozlicznych neurozach. Człowiek żyjący stale w mieście, pracujący w zamkniętych lokalach cierpi na brak słońca, wody, powietrza, odżywia się zbyt skomplikowanymi, staje się **mniej odporny na choroby infekcyjne** przez zębień — słowem odczuwa ujemne skutki cywilizacji.

Znamienny przykład szkodliwości obecnego reżymu daje nam Bejrut w Syrii. 30 lat temu nie było w Bejrucie ani jednego dentysty, ludność miała zdrowe zębień. Od czasu przemian w gospodarce i w trybie życia na modłę europejską, choroby zębień stały się zjawiskiem **częstym** i dentyści mają w Bejrucie tyleż za-

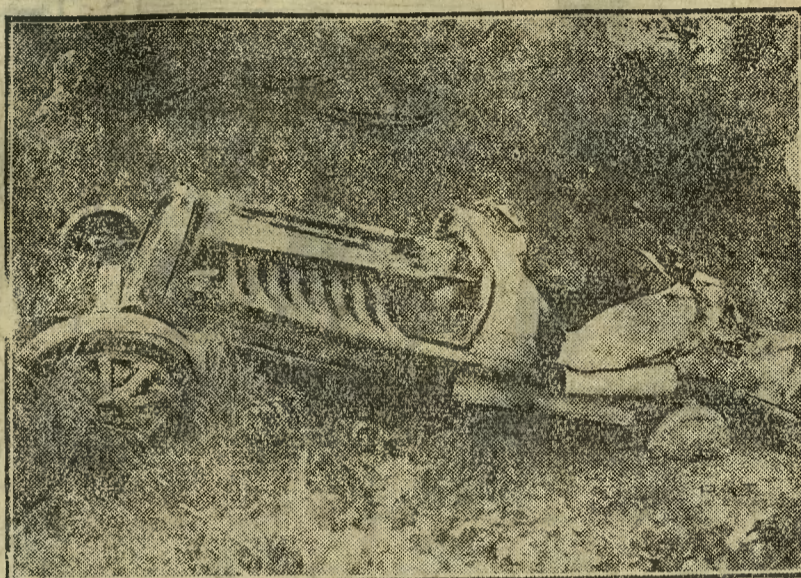
jęcia, co ich koledzy w każdym mieście europejskim.

Lekarz dzisiejszy wie więcej od swego poprzednika. Dysponuje lepszymi i liczniejszymi środkami. Ale — zdziałać więcej niż tamten nie może. Rozpoznanie chorób, diagnoza i jej metody posunęły się znacznie naprzód. Terapia jednak pozostała w tyle. Rozpoznałyśmy łatwiej i prędzej chorobę, ale to nie znaczy, abyśmy potrafili zawsze pacjenta uleczyć. Nie leczymy dzisiaj lepiej, niż lekarze dawniej. Natomiast udało się nam zapobiegać niektórym chorobom, zwłaszcza infekcyjnym, dzięki postępom higieny i profilaktyki.

Zdaniem prof. Hisa ludzkość nie będzie **nigdy zabezpieczona zupełnie przed chorobami infekcyjnymi o charakterze epidemicznym**. Poza to prof. His wyznaje opinię, iż **czynniki psychiczne i emocyjne mogą wywierać wpływ na stan zdrowia chorego i stać się czynnikiem uzdrawiania**. Opinią prof. Hisa odbiega w tym wypadku od społecznego prądu racjonalistycznego w medycynie.

Newrozy i wyczerpanie, o których wspomina prof. His, jak również inne choroby medycyny w wielu wypadkach, są **podatnym gruntem dla praktyk znachorskich**.

Straszny wypadek na wyścigach samochodowych



Na torze wyścigowym „Avus” w Berlinie, — podczas międzynarodowych wyścigów, zginął tragiczną śmiercią najlepszy automobilista Europy, książę Lobkowicz, reprezentujący na zawodach tych Czechosłowację. — Zdjęcie przedstawia rozbity samochód na miejscu wypadku.

Niewidomy matematyk

Dzięki poświęceniu matki zdobył sławę naukową

W gmachu uniwersyteckim w Sztokholmie odbyła się podniosła uroczystość wręczenia dyplomu doktora filozofji młodemu uczonemu szwedzkiemu, Nilsovi Juringiusowi, niewidomemu od urodzenia. Zaznaczyć należy, iż w dziejach uniwersytetów szwedzkich nie było jeszcze wypadku, by niewidomy zdołał uzyskać doktorat filozofii, stanowiący w Szwecji bodaj że najtrudniejszy do osiągnięcia dyplom naukowy.

Praca doktorska Nilsa Juringiusa stanowi nader poważną i oryginalną rozprawę z dziedziny matematyki, ściślej zaś, z dziedziny funkcji symetrycznych. Po wręczeniu dyplomu

mlodemu doktorowi, jeden z profesorów wygłosił dłuższe przemówienie, w którym zaznaczył, iż rozprawa dr. Juringiusa wykazuje niezwykłą wprost znajomość obszernej literatury przedmiotu.

W odpowiedzi na liczne życzenia i gratulacje, młody doktor opowiedział w kilku słowach, w jaki sposób zdołał opanować konieczną do napisania rozprawy literaturę przedmiotu. Otóż wszystkie rozprawy naukowe, niedostępne rzecz prosta, bezpośrednio dla niewidomego, czytała głośno matka dr. Juringiusa, będącego jego „najlepszą sekretarką, pomocniczką”. „Na długi szereg miesięcy

Meksykańska policja kobieca

Główną ich bronią „dziu-dzitsu”

W Meksyku istnieją od dłuższego już czasu oddziały policyjne złożone z samych kobiet. Oddziały te znane pod nazwą „Las Tecnicas” w Mexico-City, cieszą się ogromną popularnością wśród publiczności. Nazwę swoją otrzymały z tej racji, iż należą do „policji technicznej”, która ma w Meksyku specjalne zadania do spełnienia.

Oddział „Las Tecnicas” w stolicy Meksyku, w Mexico-City, składa się z 65 policjantek, jednolicie uniformowanych i wyszkolonych. Pełnią one służbę w kinach, teatrach, w parkach, ogrodach i na ulicy. „Tualeta” policjantek składa się z granatowego munduru ze złotymi guzikami, z krótkich spodni sportowych, nogi obciążone czarnymi pończochami, półbuty czarne dopełniają kostjum. Na głowie, zamiast czapki, noszą „Las Tecnicas” chustki granatowe zawiązane w węzeł.

Policjantki uzbrojone są w palki gumowe, ale główną ich bronią stanowi sztuka stosowana japońskiej walki „dziu-dzitsu”, z której pomocą potrafią one dać sobie radę z silniejszym znacznie od siebie przeciwnikiem.

Ostatnio rząd zamierzał ze względów oszczędnościowych zmniejszyć liczbę policjantek, ale spotkał się z tak silnym sprzeciwem opinii publicznej, iż narazie odstąpił od swego zamiaru.

Inteligencja szympansa

Ciekawy eksperyment psychologiczny przeprowadził z młodzieńkim szympansem profesor uniwersytetu Indjana (U. S. A.), p. N. Kellog. Liczącego miesiąc szympanसा umieściła u siebie w domu i wychowywała w tych samych warunkach co dwumiesięcznego swego synka. Okazało się, że szympansa prześcignął w ciągu kilku pierwszych miesięcy wspólnego „pożycia” małego człowieczka pod względem pojętności, pamięci i inteligencji. Eksperyment trwał przez 9 miesięcy; szympansa górował nad dzieckiem w ciągu pierwszego okresu, dopiero później dziecko zaczęło się rozwijać szybciej. Pani Kellog tłumaczy ten fakt szybszego rozwoju zdolności u małego, że wobec krótszego trwania życia, zwichnięcie przebiega szybciej okresy rozwoju fizycznego i umysłowego niż człowiek, który żyje dłużej.

„My chcemy piwa”

W tych dniach odbył się w Nowym Jorku wielki pochód demonstracyjny przeciw zakazowi fabrykacji i sprzedaży piwa z udziałem paruset tysięcy ludzi. Za pochodem jechały setki taksówek, których kierowcy protestowali również przeciw pozabawieniu ich prawa orzechowania się piwem. Dalej szły orkiestry ze wszystkich dzielnic zamieszkałych przez cudzoziemców: niemiecka, irlandzka, szkocka, węgierska, chińska, ukraińska, żydowska. Zamężały pochód liczne grupy kobiet, które domagały się również zniesienia prohibicji.

Dniówki w Hollywoodzie

Bezrobocie w Hollywood wzrosło w ciągu ostatnich miesięcy do takiego stopnia, iż producenci filmowi zdecydowali się na energiczną akcję, aby uniknąć ewentualnej interwencji rządu. Reforma zasadnicza ma polegać na tym, iż ateliery filmowe zmniejszą do minimum stały personel aktorów, statystów i gwiazd, a będą korzystać w szerszym zakresie z pracy bezrobotnych aktorów zarejestrowanych na giełdzie pracy. Gwiazdy i gwiazdorzy natomiast zamiast stałych pensyj tygodniowych będą otrzymywali dniówki za dni pracy przy nakręcaniu filmów.

JAPONSKI PROSZEK
KATOL ZABIJA
OWADY ROBOCZYM
PRZEDSIĘWZIĘCIE WARSZAWA WILCZA 58

ANDRE ARMANDY.

Czterech z Legji

45) Przekład autoryzowany z francuskiego
Przedruk wzbroniony.

Biloxi przeraził się:

— Cóż on przygotowuje?
— Nie wiem. Nic nie mówi. Zmienił się bardzo, wiesz!
— Zmienił się?... fizycznie?
— Nie, pod tym względem pozostał tym samym, niezmiennym człowiekiem, który nigdy nie śpi.
— Czy chcesz powiedzieć, że dla nas nie jest już tym samym?
Wologin zmieszał się lekko:
— Tak, oczywiście — tylko... Nie mogę ci wytłumaczyć, zobaczysz...
Widząc niepewność w spojrzeniu Biloxiego usiłował wyjaśnić swą myśl tak, jakby się bał zanadto ją sprecyzować:
— Słuchaj... czy pamiętasz, co nam mówił dla wytłumaczenia swych napadów melancholji i wściekłości bez powodu?
— Tak... zdaje mi się... Mówił nam o „tym drugim”, tym rodzaju „sobowtóra”, przed którym uciekał.
Wologin zaważał się, potem nachylił się blisko, nie dowierzając otoczeniu i rzekł szeptem:

— Otóż, mój stary, myślę, że jego sobowtór zlapał go znowu.
Biloxi odsunął się gwałtownie.
— Zwarjował?
— Nie, jest panem swego umysłu i to solidnego. Dowódca znakomity, zobaczysz. Tylko — dodał wymijająco — zobaczysz także.
Biloxi nie mógł z niego nic więcej wydobyć. Wologin zmienił temat rozmowy.
— Więc ta podróż niebardzo cię zmęczyła?

Biloxi nachmurzony potarł szyję i kark.
— Masz dziwny sposób przypomnienia się przyjaciółom.
Wologin odzyskał swoją niefrasobliwą wesołość.
— Ach tak, to sposób Szeleuchów: gwar w oddali i lasso zbliżka. Niebardzo cię poturbowali?
— O mało mnie nie udusili...
— Nie miałem wyboru. Uprowadził cię, to było narazie się na odmowę. Otóż, miałem rozkaz wyraźny: „do browolnie lub siłą”, tak powiedział,

— Więc on cię posłał?
— A któżby inny?
— Skąd wiedział, gdzie mnie znajdziesz?

— Jego ukafowie mają oczy wszędzie. Przez nich wie wszystko, co chce wiedzieć.

— To ty włożyłeś mi obrożę?

— Nie, byłem tam tylko dla rozpoznania ciebie. Miałeś uprzejmość oświetlić swoją twarz zapalką, a sierżant wymienił twoje nazwisko. Ułatwiło to niezmiernie całą robotę. — Szelechowowie zrobili resztę.

— Dlaczego mi nie powiedzieli, — dokąd mnie prowadzą? O malom kilku nie utraciłem, chcąc uciec.

— Wiem. Po spełnieniu tego zadania pojechałem naprzód, nie wiedząc jak się z tem pogodzisz. O ile to miało być dyskutowane, wolałem, żeby to było tutaj, rozumiesz? A reszta nie będę przed tobą ukrywał, że paliło mnie trochę w nogi w strefie marmokańskiej. Nie chciałem wpaść w ręce tego starego kராbа Mordiconiego.

— W rezultacie to ty kazałeś mi dezertować — zakończył Biloxi.

— Przepraszam! — zaprotestował Wologin — z nas czterech dezertorem byłeś ty. Czy pamiętasz, w jaki sposób nas porzuciłeś?
— Porzuciłem!...

Lecz co znaczyła ta niesprawied-

liwość, skoro odnajdując ich, odnalazł i chęć do życia.

— Opowiedz mi, jak się to odbyło!
— Co jak się odbyło?
Ręce Biloxiego poruszyły się niecierpliwie.

— Hm, hm... wszystko!

— Prawda, że ty nic nie wiesz.

— Oczywiście! nie otrzymałem zawiadomienia.

— Ach, to bardzo proste, popłynęliśmy na otwarte morze i natknęliśmy się na przeklęty statek, który nas zabrał w chwili, kiedy zaczynaaliśmy zanominać, jak smakuje pożywienie. Mieliliśmy powody do niepokazywania się, statek miał je także, ale inne. Przybił do brzegu jakiegoś niedźwego kraju, bez drzew, bez chałup i bez wody. Załoga poszła sobie. Myśmy zostali. Przyszli krajowcy i Deucalion przemówił do nich. Kiedy chce, potrafi być wymowny — przekonali ich. Przewiali go Bu Szitan i to wszystko.

Biloxi zmierzzył wzrokiem towarzysza.

— Drwisz ze mnie?
— Jakto?
— Nazywałeś to opowiadaniem?
— Powiedziałem ci najważniejszą rzecz.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Dolar w niebezpieczeństwie

Polityka inflacji kredytowej w U. S. A.

Od kilku dni prasę całego świata, a między innymi i prasę polską, obiegają wiadomości, dementujące zapowiedzi o depresji dolara, która ogarnęła wszystkie międzynarodowe rynki finansowe. Wiadomości te opierają się na oświadczeniach znanych osobistości ze sfer rządowych lub finansowych Stanów Zjednoczonych, które potępiają projekty inflacyjne. Posiadacze dolarów naskutek tych wiadomości nie wiedzą komu wierzyć, niezaprzeczoną faktą gospodarczym powoli, lecz systematycznie spychającym dolara, z dotychczasowego stanowiska, czy też zapewnieniom wspomnianych osobistości. Przyjrzyjmy się więc, jak wygląda możliwość utrzymania kursu dolara w rzeczywistości.

Upadek życia gospodarczego w Stanach Zjednoczonych doprowadził do bezrobocia, obejmującego obecnie 10 milionów robotników. Jeśli pomnożymy liczbę tę przez cztery, a więc przez przeciętną osobę, stanowiącą rodziny bezrobotnych, otrzymamy około 40 milionów osób, pozbawionych środków utrzymania. Mniej więcej zatem jedna czwarta całej ludności St. Zjednoczonych nie bierze udziału w produkcji i konsumpcji. Nędza, jaka panuje wśród tej masy bezrobotnych, których nie może już obecnie tak, jak dotychczas, utrzymywać ofiarność społeczna, zmusiła rząd Stanów do asygnowania coraz to większych sum na cele pomocy bezrobotnym. Zwiększone w ten sposób wydatki państwowe przy jednoczesnym spadku dochodów spowodowały deficyt budżetowy, sięgający 2 miliardów 200 milionów dolarów. Jednocześnie rozpoczął się wielki odpływ dewiz zagranicznych wobec stałego ujemnego bilansu handlu zagranicznego. Spadł także do minimum dopływ dochodów z obrotu kapitałów amerykańskich, zaangażowanych na rynkach europejskich.

Te właśnie procesy przyspieszyły pogarszanie się sytuacji ekonomicznej w Stanach Zjednoczonych, dla których jedynym ratunkiem byłoby ożywienie życia gospodarczego przez wzmocnienie obrotów. W tej sytuacji powstało kilka projektów, zmierzających do uruchomienia kapitałów. Najprostszą drogą do tego celu jest inflacja kredytowa, to znaczy szerokie udzielanie pożyczek przez banki prywatne i emisyjne. Rząd Stanów wypuszcza dla umożliwienia tego ruchu kredytów obligacje, które są, właściwie biorąc, pożyczką wewnętrzną. Wobec tego, że obligacje te są gwarantowane całym majątkiem państwa, są zupełnie pewnymi walorami, używane są one zgodnie z przepisami prawa, jako pokrycie emisji banknotów w Bankach rezerwowych. W ten sposób rząd amerykański pragnie zwiększyć obieg biletów bankowych bez zwiększenia pokrycia złota. Inflacja kredytowa ma być więc zastrzykiem, ożywiającym organizm gospodarczy. Przynieść ona może jednak tylko wówczas zbawienne skutki, gdy wzrosną ceny artykułów, zwłaszcza przemysłowych. Rozpoczęła się więc agitacja za zwykłą cen.

Zapowiedź inflacji kredytowej, przyniosła jak zwykle, obawę przed inflacją dolara. To podważało zaufanie do tej waluty, zarówno na rynku samych Stanów, jak i Europy. Rozpoczął się gwałtowny wywóz złota z Ameryki. Te banki europejskie wycofują swe kapitały, ulokowane na rynku amerykańskim. Władzom na temat niemal wszystkie państwa świata wymieniają posiadane przez siebie dolary gotówkowe na złoto. Nic więc dziwnego, że

Akademicy pod sztandarem „Strzelca“

Dn. 21 b. m. w lokalu komendy głównej Związku Strzeleckiego odbyło się zebranie warszawskiego oddziału akademickiego Związku Strzeleckiego przy udziale około stu pięćdziesięciu osób z komendantem oddziału por. Dumiczem na czele.

Zebrań zagalb por. Dumicz okolicznościowym przemówieniem, poczem szef wydziału wychowania obywatelskiego komendy głównej Z. S. p. Golka wygłosił prelekcję z dziedziny ideologii i zadań organizacji strzeleckiej.

Na zakończenie zebrania odbyły się ćwiczenia. Do oddziału należą zarówno studenci, jak i studentki wyższych uczelni warszawskich.

międzynarodowe sfery finansowe wyrażają przekonanie, iż przy tego rodzaju polityce Stanów dolar prędzej czy później musi stoczyć się w dół. Opinia taka panuje przedewszystkiem w kołach zbliżonych do Międzynarodowego Banku Wypłat w Bazylei, oraz w City londyńskim, tem centrum międzynarodowej finansjery.

Na podstawie tych faktów świat finansowy Europy oczekuje załamania się kursu dolara. Rząd Stanów Zejdn. pragnie oczywiście do tego nie dopuścić. Dwie tylko drogi wyjścia ma obecnie rząd Stanów: albo zaprzestanie polityki inflacji kredytowej, co prowadzi do nieobliczalnej w skutkach katastrofy gospodarczo-socjalnej, al-

bo wyczerpie wszystkie środki propagandy celem utrzymania obecnego kursu dolara przy stosowaniu polityki inflacji kredytowej. Czynniki oficjalne Stanów obrały tę drugą drogę. Tem się tłumaczy nagły napływ oświadczeń o rzekomych tendencjach przeciwnoflacyjnych. Potężny aparat propagandy amerykańskiej działa. Propaganda może jedynie opóźnić skutki obecnej polityki finansowej Stanów, nie będzie jednak mogła powstrzymać przedstawionego powyżej biegu wypadków. Sytuację więc walutową Stanów ująć można lapidarnie w krótkie zdanie: Dolar jest zagrożony.

Specjaliści od zamętu europejskiego

Głosy prasy francuskiej o prowokacjach niemieckich

„Le Journal“ zamieszcza artykuł Saint - Brice p. t. „Osobliwe dessous sprawy gdańskiej“.

„Nigdy nie mówiono tyle o Gdańsku. I właśnie Gdańsk powraca na porządek dzienny Rady Ligi Narodów. Lecz oto gdzie ukazuje się cała piękność systemu: Rada Ligi Narodów interwenjuje tylko, a żeby rejestrować obietnice negocjacyj nad systemem celnym i by usłyszeć z ust p. Zaleskiego udowodnienie, że działalność portu potrojiła się od odzyskania niepełności Polski“.

Otóż to wcale nie to zajmuje obecnie opinię. Największą troską jest wiedzieć co się dokładnie kryje za pogłoskami, według których, zdaniem jednych, Polacy medytują nad zamachem na Wolne Miasto, zdaniem innych zaś, Niemcy szukają jakiegos incydentu prowokującego przeciwko Polsce. Jak się to dzieje, że Rada Ligi Narodów nie ma ciekawości zająć się tą niepokojącą sprawą?

Sprawa posiada tem większe znaczenie, że wogóle cała kwestja nie jest nową. Słynna książka Hansa Nitram'a p. t. „Ba-

Idealnie białą zębę
i dezynfekują jamę ustną
Pasta, Mydełko i Elikser
„STOMADONT“
„Wu - El - Ka“
1864

Niekontrolowane wydatki

„Eierbörse“ donosi z Berlina, że w budżecie ministerstwa aprowizacji przewidziano na popieranie hodowli drobiu i produkcji jaj 1.800.000 Rmk. Z sumy tej przeznaczono: na subwencje niekontrolowane 100.000 Rmk., na propagandę — 60.000 Rmk., na jarmarki, targi i zjazdy — 6.000 Rmk., na doświadczalnictwo — 10.000 Rmk., na doksztalcanie i nauczanie — 57.000 Rmk., i na niekontrolowane wydatki 1.567.000 Rmk.

Z teki karykaturzysty



Przedstawiciel ciężkiego przemysłu (do Hitlera): — Drogi Adolfinie, gdybyś nie istniał, to trzeba by było ciebie wymyślić.

Działacze O. W. P. przed sądem

Sprawa kradzieży listu z biurka prezesa W. S. H.

Przed warszawskim sądem grodzkim stanęli trzej studenci, czołowi działacze O. W. P.: Jan Mosdorf, Janusz Milaszewski i Jan Paprocki. Wszyscy odpowiadają z oskarżenia publicznego za wykradzenie listu zapomocą włamania szuflady z biurka prezesa Br. Pomocy Wyższej Szkoły Handlowej p. Mikiciuka.

Działaczom O. W. P. chodziło o skompromitowanie p. Mikiciuka który zdobył sobie ogólne uznanie jako prezes Br. Pom. W. S. H. i na tem stanowisku położył znaczne zasługi. Poprzedzając kadencję p. Mikiciuka zarząd O. W. P. wsławił się defraudacjami grosza publicznego, za które poniósł karę męz zaufania O. W. P. Czyryckiego. Ponieważ we wzniankowanym liście adresowanym przez jednego z kolegów do p. Mikiciuka było wymienione nazwisko Czyryckiego, O. W. P. postanowiła na tej podstawie „udowodnić“, że Czyrycki był „przyjacielem“ Mikiciuka i w ten sposób wyprzeć się niewygodnego człowieka. Przed wyborami do Br. Pomocy Uniwersytetu w biurku p. Mikiciuka w lokalu W. S. H. została popełniona kradzież z włamaniem. W parę

dnia później ukazała się ulotka podpisana przez Młodzież Wszechpolską z fotografią ukradzionego listu.

Dochodzenie policyjne wykazało, że list oddawali do cynkografji Mosdorf, Milaszewski i Paprocki.

Wszyscy trzech zasiedli na ławie oskarżonych. W charakterze oskarżyciela posiłkowego występowali adw. W. Szyszkowski. Oskarżonych broni trzech adwokatów.

Oskarżeni nie przyznali się do skradzenia listu. Natomiast Jan Mosdorf przyznał się, że otrzymał — jak twierdzi — „niewiadomo od kogo“, zaadresowany do Mikiciuka list na „oplatku Br. Pomocy S. U. W.“. Osk. Mosdorf przeczytał adres i wiedział, że list do niego dostał się pomyłkowo, pomimo to cudzy list odpieczętował, ponieważ — jak mówi — treść listu interesowała go „jako dziennikarza“ (!). Tej wersji, podanej przez oskarżonego zaprzeczyli świadkowie, którzy zeznali, że list był już poprzednio w rękach adresata i przez niego został rozpieczętowany. Z tego wynika, że do oskarżonych mógł dostać się drogą kradzieży. Ów Mikiciuk złożył cieka-

ważną, ostatniej nocy wojska polskie przekroczyły granicę niemiecką“ ukazała się przeszło 2 miesiące temu. Ukazała się w tym samym czasie, kiedy Polska rozpoczęła swoją kampanję za rozbrojeniem moralnem. W tej samej chwili, Polacy zde-maskowali energicznie skandal, że oficer Reichswehry, pozostający pod kontrolą niemieckiego sztabu generalnego wymyśla legendę o agresji polskiej posługując się, jako środkiem reklamy, tytułem mogącym wywołać panikę. To wystarczy dla zwrócenia uwagi. Ale nie przeszkodziło to, że oddziały szturmowe hitlerowskie schroniły się w Gdańsku i że komisarz Ligi Narodów hr. Gravina uchylił protesty polskie.

Co jest szczególnie niepokojące, to okoliczności, które rozniecają tłaczące się iskierki pożaru. Dlaczego incydenty, ocenione jako poważne kilka tygodni temu pasjonują obecnie opinię? Czy to dlatego, że zaznaczyły się wielkie zmiany polityczne we Francji i w Niemczech? Niewątpliwie, ale czyż nie dzieje się to również dlatego, że publikacja papierów Stresemann'a wykazała, że sam wynalazca Locarna oświadcza kategorycznie, że wszystko polega na tem, ażeby umieć zręcznie symulować agresję i że lekcja, którą się winno brać za przykład jest lekcja wielkiego Fryderyka? Wystarczy postawić Gdańsk na miejsce Saksonji, Polskę na miejsce Austrii i Pomorze na miejscu Górnego Śląska i jest farsa gotowa. To jeszcze nic, byleby nie przeszło w dramat“.

Również Pertinax w „Echo de Paris“ omawia zamęt i rozagitowanie wywołane planowo przez Niemców na granicy polskiej i pisze:

„W każdym razie, nic nie może być przedsięwzięte z powodzeniem, jak długi polityka niemiecka trwać będzie przy swych manewrach i intrygach przeciwko porządkowi terytorjalnemu i politycznemu. Otóż w miarę tego zatruwa jak może tylko najlepiej stosunki polsko - gdańskie, posługując się ułatwieniami celnymi, jakie posiada Wolne Miasto. Nadomiar, Gdańsk stał się sztabem milicyi hitlerowskich zniesionych w Niemczech. I propaganda niemiecka „demaskuje“ przy każdej sposobności rzekome machinacje Polski w kierunku agresji na Rzeszę. Nie można lepiej postępować dla wywołowania wszędzie nieporządku i podniecenia powszechnego niepokoju. Niemcy mają swój plan. Pozbywszy się reparacji i — przez Genewę — zwiększywszy swoje siły wojskowe, przystąpią bardzo szybko do zagadnienia swych granic wschodnich. Wydaż się, że wybory francuskie z 8 maja rozchwiałały ostatnie wahania Niemiec“.

we zeznania odnośnie do Czyryckiego, który cieszył się pełnem zaufaniem oskarżonych i był ich duchowym pupilkim. Po defraudacji i kompromitacji oskarżeni za wszelką cenę starali się go pozbyć.

Obroncy wniesli o wezwanie dwóch jeszcze dodatkowych świadków. Ponieważ część załączonych dokumentów nie była znana oskarżonemu, adw. Szyszkowski wniósł o odroczenie dalszego ciągu rozprawy.

Sąd do wniosku oskarżyciela się przychylił i rozprawę odroczone.



Dnia 26. maja 1932 r. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach opatrzoney św. Sakramentami nasz kolega ś. p.

Franciszek Zygmunt Kadledz

asesor wydziału IV Izby Skarbowej w Grudziądzu.
W zmarłym tracimy najlepszego współpracownika i kolegę o nieskazitelnym charakterze.
Cześć Jego pamięci!
Stowarzyszenie Urzędników Skarbowych Koło w Grudziądzu.

Motocykl 1-2 pokoje

T r y u m f Angielski 503 eb. Model Sport światło elektryczne w wszelką komfort w dobrym stanie na sprzedaż. 1870
W. NITKA, nakło n/Notecią

Duży

pokój z osobnym wejściem i balkonem dla 1-2 panów lub dwa pokoje z używalnością kuchni dla bezdzietnego małżeństwa od zaraz do wynajęcia, wiadomość Rynek-Nowomiejski 11, m 7 4020

umebrowane do wynajęcia samotnemu panu z osobnym wejściem. Mickiewicza 60, m. 8. 4018

Jaja

kacze, Pekingi 4 zł. mendel sprzedaje. Brachnowko p. Chełmża 4017

Pianino

nowe pierwszorzędnej fabryki wydzierżawię na miesiąc t a n i o, Wiadomość, Dyrekcja Komunalnej Kasy Oszczędności, Wybickiego 39.

Ogłoszenie.

Publiczny przetarg na wydzierżawienie alei owocowych na szosach powiatu mogileńskiego odbędzie się w Mogilnie dnia 31 maja 1932 r. o godzinie 12-tej w lokalu p. Filisiewiczowej.

Wydzierżawione będą następujące odcinki:

1. Wszedzień-Pakość od km. 0,0 do km. 10,0 jablonie i czereśnie, Wszedzień-Pakość od km. 10,0 do km. 16,0 jablonie i czereśnie.
2. Trzemeszno-Jastrzębówo odgalezenie Kruchowo od km. 0,0 do km. 0,823 czereśnie.
3. Trzemeszno-Jastrzębówo od km. 6,7 do km. 8,0 czereśnie.
4. Wylatowo-Trzemżał od km. 6,7 do km. 6,0 jablonie i czereśnie.
5. Zielen-Popielewo od km. 0,0 do km. 3,5 wiśnie.
6. Padniecko-Niestronno młoda aleja czereśniowa.
7. Mogilno-Kolodziejewo od km. 4,6 do km. 7,3 wiśnie i jablonie.
8. Kruszewo-Młyny od km. 7,8 do km. 10,2 jablonie i grusze, Kruszewo-Młyny od km. 10,5 do km. 12,0 jablonie.
9. Strzelno-Nożyczyn od km. 0,0 do km. 2,7 czereśnie i wiśnie, Strzelno-Nożyczyn od km. 3,3 do km. 4,2 czereśnie i wiśnie, Strzelno-Nożyczyn od km. 7,0 do km. 11,4 czereśnie i wiśnie, Strzelno-Nożyczyn od km. 13,5 do km. 15,6 czereśnie i wiśnie.
10. Strzelno-Podbielsko od km. 0,2 do km. 2,4 czereśnie, Strzelno-Podbielsko od km. 4,2 do km. 9,2 wiśnie, Strzelno-Podbielsko od km. 10,2 do km. 11,5 wiśnie.
11. Łąkie-Zbytowo od km. 0,0 do km. 11,5 wiśnie.
12. Kruszewo-Wola Wapowska od km. 0,2 do km. 1,2 jablonie, Kruszewo-Wola Wapowska od km. 4,0 do km. 6,4 jablonie i grusze, Kruszewo-Wola Wapowska od km. 5,1 do km. 6,4 wiśnie, Kruszewo-Wola Wapowska od km. 7,0 do km. 8,3 jablonie i grusze
13. Strzelno-Kruszewo od km. 0,0 do km. 4,0 jablonie, Strzelno-Kruszewo od km. 6,8 do km. 8,1 jablonie, Strzelno-Kruszewo od km. 9,1 do km. 11,059 jablonie i grusze.

Czynsz dzierżawy musi być uiszczony w dniu licytacji do rąk delegowanego urzędnika po przyznaniu alei.

Wydział Powiatowy zastrzega sobie dowolny wybór dzierżawcy.

Mogilno, dnia 24 maja 1932 r.
Przewodniczący
Wydziału Powiatowego
wz. Szarkowski, referendarz.

Publiczny przetarg ofertowy.

Komitet przebudowy pomocniczego budynku Państw. Gimnazjum im. Kopernika w Toruniu sprzedaje w drodze przetargu

19 użytkowanych pieców kaflowych.

Informacji bliższych udzieli Kierownictwo przebudowy, biuro Starostwo Powiatowe Toruńskie, Referat Budowlany w Toruniu, Słowackiego 16 tel 846 (dawn. Państw. Urząd Budow. Naziemnego) gdzie również otrzymać można blankiety ofertowe za opłatą 200 zł. Oferty należy wypełnić, opieczętowane z napisem: „Oferta na kupno użytkowanych pieców kaflowych”. Składać należy w wspomnianym urządzie najpóźniej do poniedziałku, dnia 30 maja godz. 14-tej załączając dowód złożonego wadium w Kasie Skarbowej w wysokości 100,00 zł. Wybór oferenta zastrzega się. Zl. 130/9

Toruń, dnia 25 maja 1932 r.
Komitet Przebudowy pomoc. bud. Państw. Gimnazju

Ogłoszenie

Poniżej podajemy W. P., jako wierzycielowi firmy „Pepege” Polski Przemysł Gumowy Sp. Akc w Grudziądzu, do wiadomości, iż Sąd Grodzki, Oddział Egzekucyjny w Grudziądzu w dniu 20 maja 1932 r. powziął następującą uchwałę:

Wyznaczony uchwałą Sądu z dnia 9 lutego r. termin do wyłożenia listy sprawdzonych wierzytelności na dzień 28 maja r. znosi się i wyznacza się na dzień 21 czerwca r. w którym to dniu lista wierzycieli wyłożona być powinna w Sądzie Grodzkim w Grudziądzu (biuro 19).

Po myśli art. 41 ustawy o odroczeniu wypłat (rozp. Prezydenta Rzplitej P. z dnia 6 marca 1928 r. Dz. U. Nr. 27/28 poz. 244) lista sprawdzonych wierzycieli wyłożona będzie w terminie jak wyżej w uchwale wymienionym

Osobom interesowanym (wierzycielom) a to po myśli art. 42 wyżej cytowanej ustawy, przysługuje prawo w terminie siedmiodniowym od daty wyłożenia listy (21. VI. rb.) czyli do dnia 27 czerwca 1932 r. włącznie, zaskarżyć postanowienie nadzorców sądowych co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzytelności na listę.

Skargę należy złożyć w Sądzie Grodzkim, który spór ostatecznie rozstrzyga. Rozstrzygnięcie Sądu nie pozbawia stron prawa wytoczenia powództwa przed Sąd właściwy, a to zgodnie z art. 47 wyżej cytowanej ustawy.

„PEPEGE”
Polski Przemysł Gumowy S. A.
NADZÓR SĄDOWY.

Ogłoszenie przetargu.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Gdańsku ogłasza przetarg publiczny na dzierżawę fryzjerskiej kolejowej w Tczewie z terminem objęcia 1 lipca 1932

Termin wnoszenia ofert upływa z dniem 17 czerwca 1932 o godz. 12 — otwarcie zaś nastąpi tegoż dnia o godz. 13-tej. Do oferty należy dołączyć poświadczanie obywatelstwa polskiego, świadectwo moralności ewil. inwalidztwa i kwit na wpłacone do kasy dyrekcyjnej tut. Dyrekcji wadium w gotówce lub papierach wartościowych w wysokości 500 zł.

Bliższe szczegóły przetargu ogłoszone są na stacji Tczew i na większych sąsiadnych stacjach, zaś informacji udziela Wydział Osobowy pokój 244 codziennie prócz dni świątecznych od godz. 11—13-tej.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Gdańsku. Zl. Nr. 1147 4031

Kucharki Na Mokrem

uzdolnionej z odpowiednimi świadectwami, poszukuje Kasyno Podof. 4 p. lotn. od dnia 1. VI. 32 r. Zgłoszenia „Dnia Pomorskiego” Toruń przyjmują kasyno od godz. 17-19-tej. 3935

poszukuje 3-ch pokojowego mieszkania z łazienką. Oferty do Adm. Dnia Pomorskiego” Toruń 3zeroka 11. „Odpowiedz dzialny”. 3879



GDAŃSK



Dzisiaj **Brigida Helm - Rudolf Forster** Dzisiaj

„Die Gräfin von Monte Christo“

z Lucją Englsch - Gustaf Gründgens

Manuskrypt: Walter Reisch
Muzyka: Allan Grey
Reżyserja: Karl Hartl
M. R. film Ufy

Dodatkowy program dźwiękowy oraz tydzień dźwiękowy Ufy

Początek seansów w niedziele i święta o godz. 4, 6,15 i 8,30

Ratujcie zdrowie!



Najsłynniejsze światowe powagi lekarskie stwierdziły, że 75% chorób powstają z powodu **obstrukcji**. Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób zanieczyszcza krew i tworzy złą przemianę materji.

Słynne od 45 lat w całym świecie Ziola z Gór Harcu Dr. Lauera

jak to stwierdzili prof. Berlin, Uniwersytetu Dr. Martin, Dr. Hochflaetter i wielu innych wybitnych lekarzy, są idealnym środkiem dla wyzdrowienia żołądka. usuwają obstrukcję (zatwardzenie), są dobrym środkiem przeczyszczającym ułatwiają funkcję organów trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt. — **Ziola z Gór Harcu Ora Lauera** usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wyrzuty i lizaje. **Ziola z Gór Harcu Ora Lauera** zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższymi odznaczeniami i złot. medalami w Badenju, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach. Tysiące podziękowań otrzymał Dr. Lauer od osób wyleczonych. Cena 1/2 pudełka zł 1,50, podwójne pudełko zł 2,50. 2437

Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych. Uwaga: Wystrzegać się bezwartościowych naśladownictw.

Instytut dla chorych na zęby

Gdańsk, Kaschubischer Markt Nr. 1a
naprzeciw Dworca Głównego. 2782

CENY: Wkładki od Głd. 1,— pocz. — Rwanie zębów od Głd. 1,— pocz. Zęby od Głd. 1,50 pocz. — Złote korony od 10,— pocz.

Stare złoto i zęby wnosić można jako zadatek. Gwarancja za każde wykonanie. Własne laboratorium. Delikatne leczenie. Najtańsze ceny przy najlepszej jakości materiału. Wyrób sztucznych zębów w wykonaniu artystycznym. Leczenie pacjentów zamieszkałych w ciągu 1 dnia. Rady udziela się bezpłatnie.

Otwarty codziennie od godziny 8 do 7,30 wiecz. w niedzielę od 9—10

Reklama dźwięgnią handlu!

ELEWA

o ile możliwości z wyższym wykształceniem szkolnym

przyjmie od natychmiast

„ROLNIK” W JABŁONOWIE

Spółdz. Roln. Handlowa. 3845

Absolwentka

Polskiej Wyższej Szkoły Handlowej w Gdańsku władająca dobrze językiem polskim, niemieckim i angielskim, poszukuje posady. Zgłoszenia „Gazeta Morska” Gdynia

Panna

ukończony magister chemji poszukuje posady. Przyjmie też lekcje chemji, fizyki, matematyki etc. Łaska we oferty do Redakcji „Gazety Gdańskiej” pod nr. 1151

ZIOŁA LECZNICZE

według przepisów sławnych lekarzy przeciw chorobom żołądka, kiszek, płuc, nerwów, wątroby, nerek, pęcherza, hemoroidom, upławom, obstrukcji, kamieniom żółciowym, kaszlowi, astmie, blednicy, sklerozie, artretyzmowi, reumatyzmowi etc. **Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej!** Adres: **Liszk! - Apteka.** 1530

Oficerskie mundury letnie

Harcerskie, Strzeleckie

i wszystkich innych organizacji P. W. poleca

SPORT - BŁOCH TORUŃ

Katarzyny 5 Tel. 276

Najmiej 500 zł zarobku

ewent. stałą posadę, pensję itd. dla osób mających szerokie znajomości. Fachowość zbyteczna. Zgłoszenia Gazokred, Lwów. Wałowa 11

Na majątek 2000 mógł potrzebny od 1 czerwca

elew gospodarczy. pokojówka

Tamże zgłosić się może umiejająca prasować, również dziewczyna z gotowaniem. MAJ. WYDRZNO, pow. Grudziądz. 3991

PLASZCZE DAMSKIE I MĘSKIE MATERJALY WEŁNIANE I BAWELNIANE GALANTERJE

W WIELKIM WYBORZE POLECA

WOJCIECH MIKOŁAJCZYK, GDYNIA, ul. Świętojańska

FABRYKA LUSTER i SZLIFIERNIA SZKŁA

Dla fabryk mebli i odsprzedawców specjalne cenniki.

ZAKŁADY SZKLARSKIE

Telefon 15-58

R. ZIELIŃSKI, GDYNIA

ul. Świętojańska

Hurt szkła, oprawa obrazów. — Specjalność: Szyby wystawowe,

Przedstawicielstwo: Płyt szklanych „Luxfer“ i „Rotalith“.

GDYŃSKA SPÓŁKA DRZEWNA

Spółka z ogr. poręką

GDYNIA, Szosa Gdańska

TELEFON 1400

TARTAK PAROWY

Mechaniczna obróbka drzewa



Składy drzewa budowlanego i stolarskiego

STOLARNIA BUDOWLANA

Parkiet dębowy, dykty klejone

Dostawa hurtowa i detaliczna po najniższych cenach i dogodnych warunkach.

STRZEBIELINO

Powiat Morski

przy lesie państwowym Szwejcaji Kaszubskiej, w pobliżu stacji kolejowej polecam

PARCELE

budowlane i gospodarcze

od 900 mtr do 2 morg, częściowo zalesione. Cena od 35 groszy za metr poczwasy. Na życzenie dogadna odpłata.

Do Gdyni kilkanaście pociągów dziennie, prócz pociągów pociągów pociągów. Dojazd wszystkich pociągów podmiejskich z Gdyni. Światło elektr. na miejscu. Warunki aprowizacyjne bardzo korzystne. Zgłoszenia rezydentów przyjmuje:

Wiktor Wrese, właśc. ziemski, Strzebielino, powiat Morski.

3844)

SAMOZATRUCIE

NA TŁE WĄTROBY.

SAMOZATRUCIE bywa przyczyną wielu dolegliwości (ból artretyczny, łamanie w kościach, ból i zawroty głowy, wzdęcia, odbijania, ból w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obruszenia, plamy, zmarszczki i wyrzuty na skórze, skłonność do tycia, podenerwowanie i bezsenność, nerwowe bicie serca, mdłości, język obłożony). TRUCIZNY wewnętrzne wytwarzające się we własnym organizmie, zanieczyszczają krew, niszczą organizm, i przyspieszają starość. Choroby z samozatrucia i złej przemiany materii LECAZ, NIE LEKARSTWA A KREW CZYSTA. Wątroba i nerki są organami oczyszczającymi krew i soki ustroju. Najracjonalniejszą i zgodną z naturą kuracją jest unormowanie czynności wątroby i nerek, 20-letnie doświadczenie i najwyższe odznaczenia wykazały że zioła lecznicze

„CHOLEKINAZA“ H. Niemojewskiego

jako żółcio-moczopędne są jedynym naturalnym czynnikiem odciażającym soki ustroju od trucizn własnych i zapewniającym szybki powrót do zdrowia. Bezpłatne broszury Dr. med. T. NIEMOJEWSKIEGO otrzymać można w labor. fiz.-chem. „CHOLEKINAZA“ H. NIEMOJEWSKIEGO, Warszawa, N.-Świat 5- (J) na prowincję wysyłka pocztą.



WIRÓWKI „MILENA“

Najniższe ceny, najdogodniejsze warunki spłaty.

W własnym interesie należy przed zakupem wirówki zażądać od nas oferty. Wirówki kupuje się u nas nadzwyczaj korzystnie, o czym się można przez zapytanie o ceny, przekonać.

BRACIA RAMME
Bydgoszcz, ul. Św. Trójcy 14 b
Telefon 79. 387.

Towarzystwo Handl. CENTROHURT zo.p. Gdynia Sz. Gdańska Tel. 1029 i 1001

DZIAŁ I. Wszelkie materiały budowlane
Cement - Wapno - Smole - Pape Lepnik - Żelazo - Gwoździe - Gips Glazurę - Terakotę.

DZIAŁ II. **Wegiel -- Koks** wagonowo i ze składów z dostawą do domu

DZIAŁ III. **Owies, Otreby, Śrut, Grysik, Sieczkę, Słomę.**

Ceny bezwzględnie konkurencyjne oraz dogodne warunki płatności

Własny Oddział w KACKU MAŁYM obok dworca.

Samochód Renault
mały model 3/20 P.S. 4 osob. torpedo gotów do jazdy sprzedam. Oferty E. Gonszorzewicz, Bydgoszcz, ul. Gdańska 22. 3965

Gdzie dobrze i smacznie można zjeść obiad z trzech dań za zł 1.00? Gdzie przegrywa wśród zieleni, na świeżem powietrzu pierwszym Jazz-Band **FOUR - JOLLY BOYS!** Gdzie wygodnie zatańczyć tango i rumbę w dzień od 5-tej na letniej werandzie a wieczorem na pięknej sali parkietowej? To wszystko znajdziesz w jednym miejscu w ogrodzie

OAZA
Bydgoska 12.

Technik
budowlany poszukuje zajęcia. Wymagania skromne. Łaskawe oferty pod 3934.

Prywatna Szkoła im. Św. Teresy
Dr. Z. Szczepkowskiej Toruń, Kościuszki 4.
przyjmuje między 12—13 godz. zapisy dzieci w wieku 6—13. Od jesieni niższa czesnego, specjalny wóz tramwajowy Bydgoskie-przedm. — szkoła i z powrotem. 3763

Dwór
przyjmie osobę z towarzystwa na lato. okolica sucha, lasy, rzeka, park, ogród owocowy, łódki, tenis, radio, pokoje wygodne słoneczne, 2—3—4-osobowe, czerwiec 1-osobowe, łazienka, kanalizacja, zimna i ciepła woda bieżąca, doskonała kuchnia warszawska, bez ograniczeń, 5—6 zł. dziennie. Zgłoszenia: Białogóra, poczta i stacja Rakowice, Pomorze. 3980

Zanim
kupisz nowe, zjedź do „Okazjopolu“ obejrzeć używane jadalnie sypialnie, pojedyncze meble jak łóżka, stoły, szafy, lustra, rowery, maszyny do szycia, patelony, siodła oficerskie przepisy sowe, elektrofony do odkurzenia, kilimy, płaszcze, ubrania, obuwie, powózka parokonna, sortownicę do kaszy, teodolit uniwersalny, opalarki oraz wszelkie używane rzeczy za bezcen.

„Okazjopol“
Grudziądz, Plac 23 Stycznia 28 (dawn. nr. 14) w podwórzu. 1460

Pensjonat-Bochuńskiego
dobrze położony, blisko głównego dworca gdańskiego na Kaszubischer Markt 9—10 l. p. poleca pokoje i obiady po umiarkowanych cenach 3987

Lekarz 3910
„dentysta“ z dobrą praktyką ze względów rodzimych poszukuje zastępcy na miesiąc lipiec i sierpień w Toruniu. Zgłoszenia kierować proszę pod adresem: Marta Zukowska, Leśniewska, Lubliniec, Górną Śląsk.

Futra
i rzeczy futrzane przyjmuję do przechowania i konserwacji z ubezpieczeniem od kradzieży. Fa W. Sulicki, Inowrocław, ul. Król. Jadwigi nr. 15. 3990

Młyn
motor., budowany w r. 1927, 150 cfr. przemiału, okolica bogata, kościół, szkoła, szosa, 4 km. od dworca. Egz. pewna, bez konkurencji, sprzedaje A. Cybulski, Brodnica, n/Drwęca, telefon 142. 3988

Na wyspie
spichtzowej w Gdańsku natychmiast odnow. ubikacja fabryczna dla każ. przedsiębiorstwa przy Adebargasse 3 oraz słoneczne 3 pok. mieszkanie z łaz. i ubikacją. dod. Brandgasse 16 raz lub podz. do wydzierżawienia. Blizszych inform. udzieli się przy Brandgasse 16, II. 3879

Poradnia prawna
załatwia wszelkie sprawy sądowe i administracyjne oraz skutecznie wywiady. Adamski, doradca prawny. Toruń, Sukiennicza 4. [2600

Poważny amator
daje swoje prace fotogr. wykonać u fachowca. Foto Spychalski, Toruń, Strumykowa. Tel. 398 2550

Smakosze!
piją tylko kawę dziennie świeżą z Nowocześniejszej Palarni Kawy
Araczewski
Toruń, Chelmińska przy Rynku. 3633

Obłite obiady
z 3 dań także jarskie za 90 groszy 2551
w „Niespodziance“
Toruń, ul. Łazienna 13.

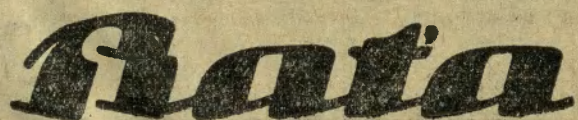
Szoferów
oraz amatorów kształca szkoła i tania kursy samochodowe Z. Kocharskiego w Bydgoszczy, 3 Maja 20, tel. 11.85. Zapisy każdego czasu. opłata ratami. Egzaminowany w Bydgoszczy lub w Toruniu. 2991

Gabinet Kosmetyczny „MIMOZA“
„Hormona“ aparat prof. Shula, prócz innych najnowszych metod pielęgnacji urody, opartych na specjalnych studjach w Paryżu. — Pielgi, wagi, płamy i ect. usuwa. Trwale przyściemnia brwi i rzęsy wyborowami i nieszkodliwymi barwnikami. Manicure.
TORUŃ, Szeroka 37, II. piętro.

Inżektory
„Restarting“ nowe i repara. cje starych systemów wykonuje pod gwarancją
P. Żak, Toruń, Prosta 30
Dostawca wojskowy.
Odełwnia metali i warszt. rep. maszyn. — Odsprzedajacym odpow. rabat. 2546

NAJWYGODNIEJSZE NA LATO.

Eleganckie, przewiewne i tanie.

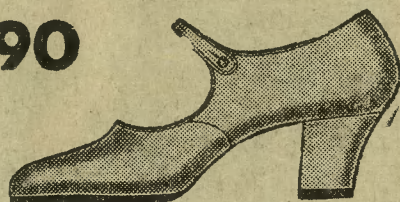


6.90



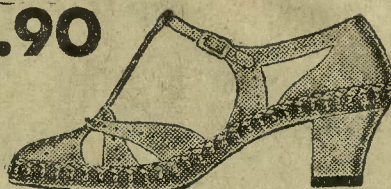
Nr. 27-33 Sandalki z miękkiej skóry na elastycznej skórzanej podszewce. Nadzwyczaj wygodne i tanie. Damskie Zł. 7.90; Męskie Zł. 9.90

8.90



Nadzwyczaj wygodny i lekki pantofelek z płótna żaglowego. Słupkowy obcas. J-31-Po.

14.90



Jasnobronzowe przewiewne plecioni. Lekkie i eleganckie. Modna biało-czarna kombinacja Zł 16.90

12.90

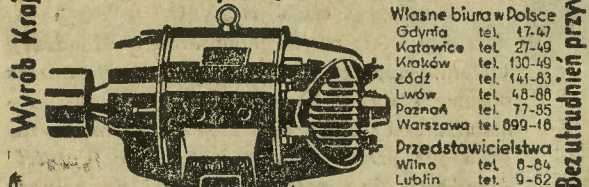


Pantofelek z białego lub brązowego płótna żaglowego. Bronzowy do codziennego użytku, biały do uzdrowisk.

Reparujemy obuwie nawet nie u nas kupione, w naszym warszacie, urządzonym według najnowszych zdobyczy techniki.

Budowa maszyn elektrycznych

Silniki - Prądnicze - Przetworniki
Tablice rozdzielcze - Sieci elektryczne
Kompletne elektrownie



STOCZNIAGDAŃKA

Rutynowana biuralistka

możliwie ze znajomością stenografii i języka angielskiego, poszukiwana od zaraz. Zgłoszenia do Gazety Gdańskiej pod nr. 1152.



Jedynym środkiem zapobieganiu od zniszczenia futer i garderoby przez mole i kurz.

„Molochron“ chemicznie preparowany, hermetycznie zamknięty. Cena zł 1 gr 50 sztuka. Do nabycia we wszystkich drogeriach.

„Tobko“ Sp. z o.o.
Warszawa, Al. Jeruzolimka 8
Przedstawicielstwo na Pomorze ma.p.
Adam Galdyński, Toruń, Szeroka 9.

Szkola Przygołowańska

im. Marii Konopnickiej

Toruń, ul. Warszawska 10/12

zapewnia dzieciom troskliwą opiekę i gruntowną naukę pod kierunkiem wykwalifikowanych nauczycieli, absolwentek Wyższego Liceum i Uniwersytetu Poznańskiego.

Informacje i wpisy dzieci (chłopców i dziewczynek) od lat 6 — od 23 maja w poniedziałki, środy i piątki od 4—7 po południu — Toruń, ul. Warszawska 10/12, m. 25.

DARMO rozdaje nowy rozkład jazdy kolejowej i autobusowej —

DRUKI wykonuje szybko, dokładnie i tanio

Władysław Kulerski
Grudziądz, ul. Pańska 19

Materiały piśmienne, stemple, blokikasowe, księgi handlowe

GRUDZIĄDZ

PRZETARG PRZYMUSOWY

W poniedziałek, dnia 30 maja 32 r. sprzedawcą będą w drodze przetargu przymusowego więcej dającym za natchmiastową gotówkę: w Grudziądzu Grudziądzka Hurtownia Papieru przy ul. Mickiewicza o godz. 9-tej: 1 wagę decymalną; W czwartek, dnia 2 czerwca 32 r. w Nowej Wsi powiat Grudziądz u p. Komara o godz. 9:30: 2 obrazki; w Nowej Wsi u p. Ziępa o godz. 10-tej: 1 aparat radiowy; w Owczarkach powiat Grudziądz Cegielnia Owczarki o godz. 14-tej: 2000 kalli różnego rodzaju.

Zielonowicz, kom. sąd. w Grudziądzu.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We wtorek, dnia 31 maja br. o godzinie 10 sprzedawcą będą za gotówkę więcej dającym przy ulicy Kościuszki 61: bufet, kredens, gramofon z płytami, obrazek, 2 pary firan z ramami, garderobę z lustrem, dywanik, platformę i 2 kanarki z klatkami.

Dobrzański, kom. sąd. w Grudziądzu.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W poniedziałek, dnia 30 maja br. o godzinie 9-tej sprzedawcą będą w drodze przetargu przymusowego za gotówkę więcej dającym w Piaskach u Walde-mara P. rsięga: wagę do ważenia bydła; o godz. 10-tej sprzedawcą będą w Dębiniu: samochód osobowy i konia; o godz. 10:30 w Zielonowie u B. Felske: pianino; o godz. 15-tej w Wiewiórkach w sołectwie: bufet. We wtorek, dnia 31 maja br. sprzedawcą będą w Nowym Dworze u Bol. Zurka: umywalkę i 2 fuzje; o godz. 10-tej w Radzynie: 2 jalołwki, pianino i samochód ciężarowy „Kommick”. Zbiórka reflektantów przed hotelem.

Maćkowiak, kom. sąd. w Grudziądzu.

Miejsce spotkań dla przyjezdnych

RESTAURACJA
GRUDZIĄDZ
Plac 23 Stycznia 29 — Telef. 735

Obiady z 3 dań 90 gr. Gorące potrawy oraz napoje wszelkiego gatunku o każdej porze dnia. Lokal obok przystanku tramw. 5 min. od dworca.

Kolacja à la carte już od 50 gr. począwszy
właśc.: Józef Grzeszkowiak

Miejsce spotkań dla przyjezdnych

Wózki

dziecięce poleca „Fabryka Wózków Dziecięcych” Bydgoszcz 3-go Maja 12. Reperacje.

Pracownia ubrań dziecięcych i haftu

Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet

wykonuje: ubranka dla chłopców i dziewczynek płaszczyki, bieliznę damską, męską i dziecięcą — oraz prace wchodzące w zakres haftu wszelkiego rodzaju. Dochód z pracowni przeznaczony na prowadzenie bezpłatnych kursów haftu i nauki gospodarstwa domowego.

Pracownia otwarta od godz. 9-tej do 18-tej.

Wejherowo, Magistrat 2. p.

WŁOSKIE LODY

Specjalność CASSATE.

Przyjmujemy zamówienia do domu.

Toruń, Stary Rynek 29.

„Kieszonkowa Encyklopedia popularna”

stanowi nieodzowną książkę dla każdego inteligentnego człowieka. Cena przystępna dla wszystkich. Książka powinna być w każdym domu kulturalnym. Materiał bogaty. Żądajcie prospektów: (dolać znaczek na portu) Kraków, Józefitów 10. (Poszukujemy zastępców).

Obiady

smaczne, zdrowe z trzech dań po 1.00 zł wydaje OAZA Bydgoska 12.

Wojskowi i Urzędnicy!!!

Kredyt na asygnaty płatne 1-go lipca kawę, herbatę wszelkie artykuły spożywcze tanio.

Araczewski

TORUŃ
Chelmińska przy Rynku.

Pod Gdynią przy stacji Rumja-Zagórze

parcele budowl.

Plan parcelacyjny zatwierdzony przez Komisarjat Rządu, zezwolenie na zabudowę natchmiast! 600 m² i więcej już od 90 gr. za metr kwadr., 50 parcel pod lasem i rzeką dla will i domków letnich 2 zł. za metr kwadratowy.

parcele łąkowe

700 — 1000 zł za morgę pruska na dogodnych warunkach na sprzedaż.

R. KUSCHE, RUMJA

pow. Morski

Masywny budynek fabryczny, 1.000 m² pomieszczeń roboczych, turbina wodna 30 HP., dom pański, 8 pokoi, park na sprzedaż, lub do wydzierżaw.

Gdynia

Wytwórnia Kawiarnia-Dancing

„ADRIA”

zostanie wkrótce otwarta.

Kilkaset

złoty zarobek przy lekkiej pracy. Posada stała i pewna. Fachowość zbyteczna. Zgłoszenia Gdz. zakr. Lwów, Wałowa 11. 3985

Defektyw

no wywiadowca przy lek. pracy. Posada stała i pewna. Fachowość zbyteczna. Zgłoszenia Gdz. zakr. Lwów, Wałowa 11. 3985

Pianino

fabrykatu Betting, eleganckie mało używane, jak nowe — korzystnie sprzedam. Oferty pod nr. 4016 do Dnia Pom. Toruń.

Kucharka

poszukuje posady od 1. VI. do kasy na podoficersk. lub prywatnie jako dochodząca. Oferty pod nr. 4014 do Dnia Pomorskiego Toruń.

Zgubiona

karte rowerową „Bydgoszcz 10314” unieważniam. W. Gonczewicz, Bydgoszcz, ul. Gdańska 22. 3964

REPERTUAR

TEATRU TORUŃSKIEGO

W niedzielę, dn. 29 bm. o godz. 16-tej ostatni raz „Papa się żeni” Krotkowiła w 3 aktach W. Rakackiego. Ceny niższe.

W niedzielę, dn. 29 bm. o godz. 20-tej ostatni raz „Głupi Jakób” Komedja w 3 aktach T. Rittnera.

W poniedziałek dnia 30 bm. o godz. 20-tej Przedstaw. dla wojska „Głupi Jakób” Komedja w 3 aktach T. Rittnera

BYDGOSZCZ

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 30 bm. sprzedawcą będą najczęściej dającym za gotówkę: w Przylekach o godz. 15-tej: wóz na ryso-rach, 2 drabiny do wozu żniwnego. Zbiórka reflektantów przed oberżą p. Malickiego w Przylekach. W Prądkach o godz. 15:45: kosiarkę, żniwiarkę, dołownik do kartonii, śrutownik, rostrząsacz do siana, man-eż, kartoflarke, wóz drabinowy, 2 cielaki, wagę decymalną i 7 ciężarków, 40 szt. kur, imadło, wier-tarkę, kowadło i dołownik. Zbiórka reflektantów przed sołectwem w Prądkach. W Zielonce o godz. 17-tej: młocarnię, powózki, wagę decymalną i 5 ciężarków, wiewniak. Zbiórka reflektantów przed sołectwem. Zł 353/8 (4027)

Wałkiewicz, kom. sąd. w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 30 bm. sprzedawcą będą najczęściej dającym za gotówkę: przy ul. Kujawskiej 12 o godz. 9-tej: maszynę do szycia; przy ul. Kujawskiej 116 (st. nr.) o godz. 9:30: maszynę do szycia „Singer” i szafonierkę; przy ul. Lwowskiej 2 (st. nr.) o godz. 10-tej: szafę do szkla, lustro, komode, kanapę i stolik do figur; przy ul. Sierociej 10 (st. nr.) o godz. 10:30: maszynę do szycia „Singer”, kanapę, bielizniarkę, etażerkę do książek, 2 stojaki do kwiatów, motocykl „Rudge”; przy ul. Poznańskiej 33 (st. nr.) o godz. 11-tej: 100 kg. sieci rybackich; przy ul. Przyrzecze 11 (st. nr.) o godz. 11:30: maszynę do szycia „Singer”. Zł nr. 352/8 (4028)

Wałkiewicz, kom. sąd. w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W dniu 30 maja 32 r. sprzedam najczęściej dającym za gotówkę: o godz. 11 przy ul. Gdańskiej 87 (st. nr.): bielizniarkę, bufet, barometr, 2 okna firan serwis do kawy na 3 osob, 2 wazony, skrzypce, laskę, garnitur do pisania; o godz. 13 przy ul. Poniałow-skiego 11 (st. nr.): radioaparat 3 lampkowy z głośnikami, fortepian marki „Schulze”, 2 dywany, bufet kredens, biblioteczkę, biurko, stół 9 krzesel. (Zł nr. 774/8 (4023)

Stężycki kom. sąd. w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 30 bm. o godz. 12-tej sprzedam na składnicy firmy Rawa ul. Śniadeckich 37: za natchmiastową zapłatą: kanapę, 2 fotole, bufet i kredens. (Zł nr. 783/8 (4025)

Kucharz, kom. sąd. w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 30 bm. o godz. 9-tej sprzedam przy ul. Dwor-cowej 67 (st. nr.) w podwórzu za natchmiastową za-płatą: jeden samochód Ford z budą do przewożenia towarów bez opon. Zł nr. 613/8 (4024)

Kucharz, kom. sąd. w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 30 bm. o godz. 9:30 sprzedam przy ul. Dwor-cowej 20 n. nr. za natchmiastową zapłatą: 16 rast (części do fortepianu) ławkę stołarską kompletną, 5 pras drewnianych. Zł nr. 782/8 (4026)

Kucharz, kom. sąd. w Bydgoszczy.

Na szerokim świecie...



LILJANKA CHCE WYJŚĆ ZA MĄŻ.

Uroczą artystkę filmową Lilian Harvey, która największy bodaj sukces odniosła w filmie dźwiękowym „Kongres tańczy”, wychodzi za mąż za innego sławnego artystę filmowego Willy Fritsch'a. Ślub ma odbyć się jesienią w Hollywood, dokąd artystka obecnie się udaje, aby wywiązać się z trzyletniego kontraktu który zawarła z jedną z amerykańskich wytwórni filmowych.



NOWY MINJATUROWY TANK ANGIELSKI

W armii angielskiej zaprowadzono obecnie miniaturowy tank, któremu dla jego lekkości zwinnosci i szybkości nadano nazwę „chari”. Mały ten tank ma oddawać szczególne usługi przy pokonywaniu stromych pagórków i wzniesień.



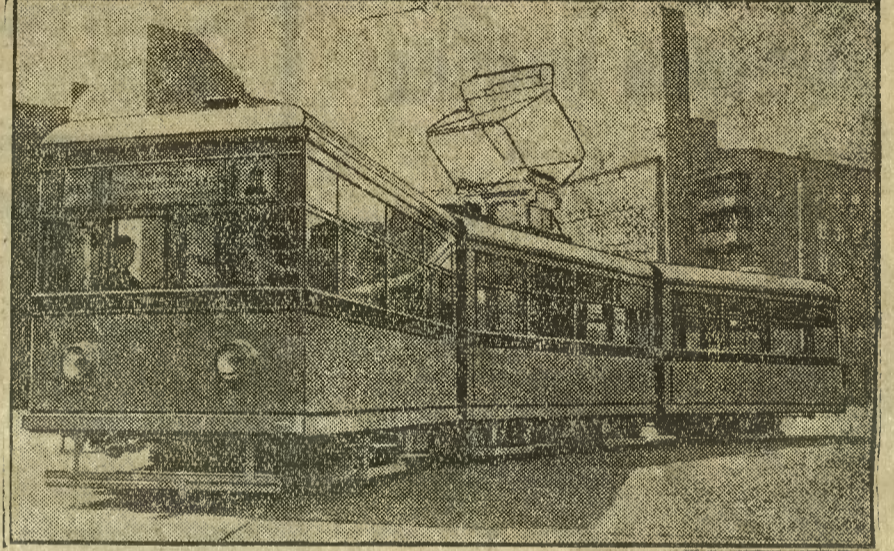
GEN. HONJO.

naczelnego wódz wojsk japońskich w Mandżurji. Ostatnie depesze doniosły iż wojska japońskie posuwają się w kierunku granicy rosyjsko-mandżurskiej. Generalna kwatera japońska została już przeniesiona z południowej części Mandżurji do położonego dalej na północ Charbina. Mandżurja jak wiadomo, znajduje się zupełnie w rękach Japończyków, mimo że właściwie tworzy osobną republikę.



WŁOCHY KU CZCI ZMARŁYCH WĘGERSKICH LOTNIKÓW TRANSATLANTYCKICH.

W Rzymie odbył się w tych dniach uroczysty pogrzeb węgierskiego lotnika transatlantycznego Endresza i jego towarzysza Bittaja, którzy w chwili przylotu do Rzymu na wielki świątyni kongres lotników transoceanicznych podczas lądowania ulegli nieszczęśliwemu wypadkowi. Rzym uczcił ofiary wypadku bardzo uroczysto. W pogrzebie wzięli udział Mussolini i włoski minister lotnictwa Balbo. Powyżej kondukt żelazny, na ulicach Rzymu, oraz Mussolini i Balbo w chwili kiedy zmarłym przesyłają ostatnie pozdrowienie.



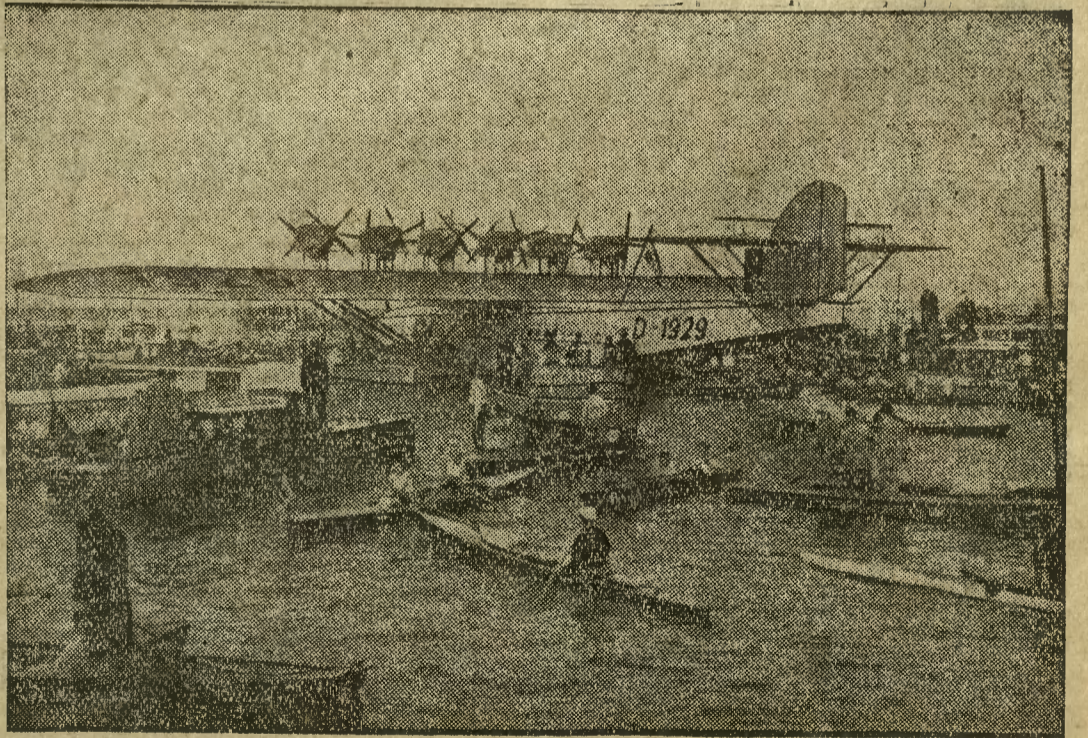
NOWY TYP TRAMWAJU

W Berlinie zastosowano obecnie nowy typ tramwaju, niezwykle wygodny i długi, a mimo to bardzo zwrotny. Poszczególne części tramwaju są złączone na wzór wagonów w pociągach pospiesznych.



MAUZOLEUM KU CZCI MARSZAŁKA CADORNY

Nad jeziorem Lago Maggiore wzniesiono gigantyczny pomnik ku czci marszałka Cadorna naczelnego wodza armii włoskiej podczas wojny światowej. Uroczystość odsłonięcia pomnika zgromadziła 25000 kombatantów włoskich.



OLBRZYM POWIETRZNY NA WODACH JEZIORA BERLINSKIEGO PO PRZEBYCIU ATLANTYKU

W tych dniach Berlin witał uroczysto największy wodnopłatowiec świata, 12 silnikową łódź powietrzną „Do X” która właśnie wróciła z Ameryki po pomyślnym przelocie Atlantyku. Łódź powietrzna w Berlinie opadła na wodach jednego z jezior podmiejskich. Przybycie olbrzyma powietrznego było dla berlińczyków wielką sensacją, a wody jeziora zaroily się od niezliczonej ilości wszelkiego rodzaju łodzi, kajaków, żaglówek i motorówek, które gęstą chmurą otoczyły olbrzymiego ptaka powietrznego.

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-linowej . . . 0,25 zł
 w łeksie na pierwszej stronie . . . 1,50 zł
 na drugiej i trzeciej stronie 1 zł — w łeksie . . . 0,60 zł
 Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
 Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
 Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
 W Gdańsku za wiersze m/m na stronie 7-linowej . . . 15 fen.
 Drobne za słowo 5 fen. — tytułowa . . . 10 fen.
 Przy sądownym śledztwie należność rabat upada. Dla wszelkich spraw
 spornych właściwe są Sądy w Toruniu. Za terminowy druk przepisane
 miejsca ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Słowackiego 19/21
 Red. odpowiedzialny na Bydgoszcz Józef Dobrostański Mostowa 6
 Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska Wł. Cieszyński,
 Gdańsk, Kassabscher Markt 21, 1. p.
 Redaktor odpowiad. na Gdynię Wiktor Mielnikow Gaynia, Świętojańska
 Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław, Józef Dąbrowski
 Inowrocław ul. Poznańska 65
 Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz, Józef Stanaob, Rynek 10/11.
 Za ogłoszenia odpowiada administracja
 Wydawnictwo: „Dzień Pomorski”, „Dzień Bydgoski”, „Gazeta Morska”,
 „Dzień Grudziądzki”, „Dzień Kaszubski”,
 „Dzień Kujawski”
 Nakładem i czcionkami Pomorskiej Drukarni Romicznej S. A.
 w Toruniu

Abonament miesięczny wynosi
 w ekspedycji miejscowych agencjach . . . 3— zł
 z odnośzeniem do domu w Toruniu . . . 3,40 zł
 przez pocztę z odnośzeniem . . . 3,36 zł
 pod opaską . . . 4,50 zł
 w Gdańsku przez pocztę . . . 2,50 gd przez chłopca . . . 2,30 zł
 z odbieraniem w administracji wprost od 2, zagranicą 4 gd . . . 7.— zł
 W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w za-
 kładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma
 P R E N O M E R A T A „DNIA KUJAWSKIEGO” miesięcznie w admini-
 stracji 2,70 zł — na pocztach już z odnośzeniem kwartalnie 9,27 zł —
 miesięcznie 3,09 zł